

SLOVENIJA.

List 29.

V torek 10. Mali travna

1849.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za pol leta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za eno kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za eno kvatre 2 gold.

Za kaj mora nam Slavjanam v sedajni dobi narveč iti?

Prigovarjalo se je nam lanskiga leta iz mnogih strani, de si narodnost nad svobodo cenimo, zlasti so Nemci nas dolžili, ko smo se njihovim Frankfurtskim naklepam zoperstavljali. Ali se je po pravici ali le krivo tako govorilo, ne bo nikomur razsoditi težko, če pomisli na obnašanje našiga naroda za celi čas razdraženosti Avstrijskih narodov in na politiko, ktere so se naši izobraženi možje deržali. Nikoli se nismo poganjali za političnimi sanjami, katerim prištevamo p. republikansko ustavo našiga cesarstva, ki je tudi pri nekih zaželjena bila, ali cesarstva razpad, de bi narodi, ki so zoper svojo voljo k Austriji privezani, se ločili in podali k enorodnim ljudstvom. Ker smo tako prizadetje za gole sanje in neznanost v političnih rečeh imeli, smo dobro že v začetku spoznali, česar nam je potreba in katerih pomočkov se za to poprijeti moramo.

Ker pa nismo iskali svojiga dobička v škodo ptujih pravic, smo si le za se toliko zadobiti hotli, kolikor smo drugim pripustiti pripravljeni bili, ter smo spoštovali tako naravnejši postavo pravičnosti, ktera velevala, de bi se vsem z enako mero odmerjalo. Naša politika je imela tedaj biti pred vsem pravična in še le potlej je na to gledati morala, de bi se vsem potrebam naroda našiga zadostilo. Nikomur ni skrito, v čem de so te potrebe obstale, in ako je kmečki stan in nekoliko tudi obertnike vez podložnosti tlačila, je tudi enako čutljivo tišala ojstrost in neomejenost vlade omikaniši verste (klase) ljudstva, tako, de kolikor so se eni telesno trudili, so drugi v duhu vtesnjeni bili. Zraven tega bremena, ki se je večidel na vse avstrijske deržavljane raztegovalo, smo morali mi Slavjani še teži butaro nositi. Mi smo od stoletij k pogrešanju narodne samostojnosti in k odrečenju se vsemu, kar nam je minulosť v spominu ohraniti vtegnilo, obsojeni bili.

Res de je v več žalostnih stoletjih ljubezen do domovine in naroda v mnogih sencih čisto vgasnila in v drugih saj oslabela in opešala; vendar, Bog bodi zahvaljen! nikoli nismo bili brez mož, ki niso nehali, narod svoj odkrito in goreče ljubiti in ki so se z vso močjo prizadevali, de bi se njegova dušna in telesna moč, ki je vpadala, zopet vzdignila in oživila, in de bi mu enkrat prirojene pravice se vernile.

Koliko de je tako ne rečem domorodno, ampak ljudomilo (človekoljubno) počenjanje naših vodjev za celi čas sužnosti slavjanskih narodov zdalo, de bi se poti k prihodnemu oživiljenju in od mertvih vstanju pripravile, zastran tega nar bolj spričuje ljubezen, ktero so slavjanski narodi k svoji, kakor se je zdelo, že popolnoma vdušeni narodnosti za naših dni pokazali; ona nam je nar gotoviši spričba, de vse hvale vredno prizadetje poprejšnih rodoljubov brez dobrega sadu ostalo ni.

Dvojna moč je nas tedaj vodila, ko smo lansko leto vstopili v versto izbujenih narodov in pred cesarskim tronom želje svoje izrekli: prosili smo za svobodo deržavljansko in narodno. Vodilo smo si zbrali, kteriga smo se terdno der-

žali celi čas deržavljanskiga vrenja in vkljub vsemu nagovarjanju in grajanju svojih sovražnikov; to vodilo je: „Svobodna, samostojna in mogočna Avstrija.“ Kakor hitro je bil deržavni zbor se sošel, smo se nadjali, de do tega konca pridemo, in če prav nas je na Dunaju malo v nadi naši vterdil, je v slavjanskim Kromerizu se svoje naloge z več marljivostjo poprijel bil. Kar smo iz roke njegove pričakovali, smo dobili iz roke Njeg. Vel. presvitliga Cesarja z dano ustavo 4. Sušca.

Poglejmo tedaj to dolgo pričakovano ustavo in primerimo jo z svojimi željami, de vidimo, če je taistim zadostila.

Preden pa misli svoje od nje rečem, moram povedati, de nisim nikoli na popolno preobrnjenje vseh vseh političnih razmer ne pri nas ne drugod verjel, zakaj kar je mnogo stoletij terpelo, je globoko v življenju vkorenjeno, in se odtergati na mah ne da. Mislil sim tedaj, de se postavi vlada med nasprotno stranke in skerbec za vse jih bo pomiriti skušala. To se mi zdi, je ministerstvo napravilo, ko nam je ustavo iz cesarjeve volje podeliti sklenilo, brez pogleda na deržavni zbor, ki je očitno širši meje deržavljanske svobode položiti in torej veči spremembe v deržavnih razmerah vpeljati hotel.

Želja naša, de bi Avstrija postala edina deržava, je izpolnjena in če pomislimo na to, de je vlada odgovorna in de postavodajna oblast ne gre samo cesarju, ampak tudi deržavljanam, nadomestvanim na zboru; dalej, de pred postavo razločka med deržavljani ni; moramo spoznati, de smo tudi politično svobodo dobili. Tajiti se sicer ne da, de se pri nadomestvanju nar več na bogastvo gleda, in de bodo v prvi zbornici bogatini prevladali; vemo tudi, de so veči posestniki večidel nam malo svobode privošili, in de malo podpore v svojih rečeh pri njih najdemo; vendar se mora nasproti tudi priznati; de kdor več za deržavne potrebe plača, tudi veči pravico ima, se pri posvetvanju vdeležiti, kako de bo deržava vravnana, in de je tudi bolj nagnjen k obderžanju reda in postavnosti v vseh premenih deržave. Vlada bode se te stranke vsigdar deržala, de se naglim prekucijam, ki so občenoskodljive, pot zapre. Mi se moramo torej za to pognati, de se nam od zgornje zbornice nikakoršni zadržki na pot stavljali ne bodo; in če se pametno pomočkov poslužimo, ktere nam svoboda tiskarstva poda, vtegnemo tudi namen svoj srečno doseči.

Ministerstvo samo dobro spozna, kakšna moč v tiskarstvu leži, in zato je podlago nove uredbe avstrijskiga cesarstva dobro zavarovalo. Če bomo pa spodobno pisali, in več se samih reči kot oseb dotikvali, zamoremo tudi po novi postavi za tiskarstvo, ki je zraven tudi le začasna, dosti svobodno govoriti. Ko se pa deželni zbori in tudi deržavni zbor snidejo, bo nam dana popolna svoboda govorjenja, ker besede v zboru izrečene nobeni postavi in kazni, zunej predsednikoviga zaverjenja, podveržene niso.

Mora nam tedaj zdaj iti za to, de bi poštene, učene in svobodoljubne može v deželni in deržavni zbor poslali, od katerih se nadjati zamoremo, de se to, kar bi se nam v ustavi 4. Sušca in poznejših začasnih postavah ne ljubilo, prenaradi, zakaj to je v ustavi sami izrečeno.

Kar smo dozdej od ustave 4. Sušca nam podeljene rekli, nam dokaže, de smo, če tudi ne tako, kakor so to mnogi želeli, vender svobodni deržavljani postali, in de kar nam še k polniši svobodi manjka, to po postavní poti doseči zamoremo.

Če pa imenovano ustavo primerimo z željo zastran ohranjenja in razvitja narodnosti, tu nam še dosti dela ostane. Avstrija je postala za res zedinjena deržava, v kateri je vsem narodom enakopravnost postavno obljubljena in zagotovljena, in za to bi se zdeti vtegnilo, de se za Slavjanstvo ničesar bati nemamo. Se ve de bi to resnica bila, ko bi Avstrija tako vravnana bila, de bi se tudi v deržavnim vladanju enako na vse narode pazilo. Nasproti pa vlada tirja, de bi se Avstrijanstvo nad vse povzdignilo, kterimu naj razne narodnosti kar narveč od svojiga v dar pri-neso, in kar ostane, to naj bi med sabo razdelile. Mi smo pa želeli, de bi Avstrijanstvo bilo le pas, ki bi nas terdno v eno celotino sklepal, v kateri bi vsi to ostati zamogli, kar smo po rojstvu, to je Slavjani, Nemci itd. Nam Slavjanam ne gre za to, de na življenju tako ali tako ostanemo, de bi kakor popred, tako zanaprej pod nemško vlado medleli, temoč nam je na tem ležeče, de se svobodno razvijati in do tiste moči zrasti zamoremo, katera nam je od narave namenjena.

Tega pa ne dosežemo, dokler nas vlada za narod ne prizna, če nas bo eniga od družiga oddaljevala, in nam med seboj v ozko zvezo stopiti ne pripusti. Tako od natore poželjeno zedinjenje posameznih narodnost v avstrijskim cesarstvu mora ne le narodom ampak tudi cesarstvu koristno biti, ker narode pokojne stori, ker vsakimu poda, česar mu je potreba; in postavi vlado na terdno podstavo, na zaupanje. Človeštvo ne ostaja dolgo na eni stopnji omike, temuč napreduje toliko nagliši, kolikor več k tem zraven znotrajniga nagona tudi zvonajni nagibi, bodi si od posameznih ljudomilov, bodi si od vlade pripomajajo. Današniga dne nihče ne dvomi, de nobena deržava z golo telesno močjo več ne izhaja, temuč de tudi za vestno in dušno moč svojih deržavljanov skerbeti mora. Za to vidimo vlade podpirati znanstvo, učenosti in umetnosti in poganjati se za podučevanje prostiga ljudstva. Nar krajši pot, ki k tem cilj in koncu pelje, je od natore zaznamvana. Mi jo imenujemo prirojeno in jo le v jeziku najdemo.

Naše ministerstvo ne more tedej dvomiti, po kateri poti bi nas k omiki peljati moralo, in ako je ne nastopi, bo nam očitno pokazalo, de z našo narodnostjo dobro ne misli.

Ustava od 4. Sušca je zaveršla federacijo, zraven pa so slavjanski narodi tako razdrobljeni in razmetani, in tako z nemskim kvassam prevzeti, de drugi narodi vendar le prevagajo. Nam Slavjanam mora tedej poglavitno na tem ležati, de bito, kar se narodnosti naši ne da, sami na postavní poti si zadobili. Deržimo se v djanju za en narod, podpirajmo se v vseh rečeh, in ker je nemogoče, se dobro vseh narečij (Dialekte) naučiti, povzdignimo za ložej razumljenje eno izmed njih za občno narečje. Takiga prizadetja nam vlada za zlo jemala ne bo, če bi tudi sovražniki naši

jo k tem nagovarjali, ker bi tudi celimu cesarstvu koristno bilo.

Tako piše g. Dragoni-Krenovsky, predsednik Slovenije, iz Graca v Moravskih Novinah. Smo poslovenili leta sostavek, ker se s našimi misli vjema. Kdor le nekoliko pregleda in previdi, pri čem in v kakšnim stanu de smo Slovenci, nam ne more odreči, de nam ne gre za eno stopinjo več ali manj v meri političke svobode; mi se moramo še le začeti čutiti, de smo narod, sinovi ene matere, de se nekoliko okrepčamo, se ve de le operti na naše hrbte in čverste hervasko-serbske brate; Slovenci sami na sebi smo revna bilka; k tem je pa potreba, de se Slovenci v eni deželi (provincii) zedinimo, de povsod ptujšini v pest ne pridemo; in ravno zato je nam podeljena ustava od 4. Sušca, če ne ljuba, ker imeniten in zlahten del Slovincov odcepi, vendar ljubši od načerta Kromerizkiga zbora, po katerim bi Slovenci na štajerskim, Koroškim, Primorskim in Kranjskim posebej potaknjeni bili.

Shodni pravopis.

(Iz Slov. Nov.)

Naš svetli cesar — Bog ga živi premlajeni Austriji! je v ustavi v I. Oddelku §. 5. ukazal: „Vsi narodi imajo jednake pravice, ino vsak narod ima neurazljivo pravico, svojo narodnost ino svoj jezik varovati in izobrazivati.“ Na kratkem se ne da dopovedati, koliko ti mogočni ustanovek obsega; materni jezik nam je razvezan, vesel zadonim, stert je jarm, razdrobljene so verige našega duha, razvaljene so temnice naše narodnosti — Slovenija ni več robinja — ampak gospodinja, ter učvo in uredstvo sama prevzame.

Da bode najmer odsegadob tude pripravstvo za učitelje Slovenski, ne more nikaka dvojba biti, tedaj še tu le nekaj od učnih knjig ino shodnega pravopisa spomenem.

Odkoda? Kedaj? Kake učne knjižice dobo-mo? Bar to bodi pravilo; de je kar izvir velikiga, učebnega domorodnega zbora skoro pak sedašnji dobi svobode ino ljudskega razsveta celo priležne, ter po vseh Slavjanskih deželah naše slavne cesarjevine jednake dohomo? stanemo. V naših Slov. bukvicah pak bodi tude oblika ino slika Slavjanska: podrazumej se tu pravopis. Kar je naš verli vlastenec g. Majer o tej reči v svojih umnih „Pravilih, kako izobrazevati Ilirsko narečje, in od učilišnih knjig v Sloveniji“ toliko jasno ino dokazano spisal, nikar le sam popolnoma ne potverdim ino javno pohvalim, ampak po vrednosti ino važnosti, ne morem dosti priporočiti, ker po pameti zdaj več inace biti ne more ino biti ne sme. Hvala za to našemu dragemu Majerju, ker se je ob času prav oglašil — in hvala našemu g. Navratilu, ker jednakih svetlih misli s svoje ognjeno spodbodoj budi! Tako je prav, le na verh domorodne lipe, Slov. prijatle! samo slepovži se spoder listji vlačijo, le červje se v svojem vlastnem prahu valjajo: Ako hočemo biti dobri Slovenci moramo kmalo biti pravi Slavjanje! To je „conditio sine qua non“ — poglavna pogodba, če si želimo ustavne pravice, zistiniti — si domače obnebje osvetiti. Jaz v misli imam Slavjanski pravopis, kakoršnji bi bil za vse panoge Slavjanskih narodov prostorn zadosti da se čisto vse vekše narečja v njem najdejo ino sprejmejo, takošnji je Ostromirski, ino bi bil vsake jednostranosti prost, potemtakem pomnožen z nekterimi popravami V Štef. Karadžića; ker je tude Ostromirski pri vsej svoji popolnosti vendar nekoliko jednostranski — jednega narečja. (Na tenše od te imenitne stvari s kratkim v „Vedežu“; kedar se ta le razpravi in uravna, bodo moje dvoje dela veselo izhajale — tedaj sem pravo dobo učakal!) V Ostromirici ali popolni Staroslavjansici se najmer Slovenci ino Bulgarje s Poljaki po svojih jezikoslov-

skih življeh bratovski sretejo, dokler V. Stefanovičeve poprave nekaj pravopisnih opačin ogenejo. —

Omenka ni treba, da, če si ravno Staroslavjansico v pervinskemu in oglajenemu novemu kroju po primeru gotskega ino sedanjega Nemškega v tis ino pis povzememo, se nam zasegadob navadni čerkopis v Latinskemu obrezu nikakor ne zaverzi: ti ostani vedno, popolni prepis ino namestek enega v prebir in izmeno. Tako izhod s zapadom k svoji vlastni sreči prijazno opašemo. Komur se nad tem nasvetom stermeti hoče, ga zavernem na tako rečene pisne načine: Fraktur-Schattir-, Kanzlei-Latein-Current itd. Schrift, v kterih smo v tujimi radi rabotali — ali se nam morejo materinske čerte ino slike menje ljube ino lepe zdeti?! Potler; kedar se ti popolnomašnji pravopis vvede, bo Slov. čerkarije kmalo zaželeni konec. To čerkarije je pri nas pač res iz tega izviralo, ker se je boljše ter boljše na ine narečja gledalo, imenito na Staroslavjansko, ker naše v tesne predele stlačeno knižtvo ne doma ne nikamor drugam teka ni imelo, ino ker se je nesrečna, bi rekel, prekleta pravopisna postava: „Piši, kakor ti govoriš“ (ktero pak vsemu napredovanju našega pisemstva kljubu še zdaj svoje stekle varuhe ima:) podirati jela, posebno pak, ker so slovničarje toliko izobrazljivost ino popolnljivost, ter toliko še skritih zakladov svoje premile materine nahajali. Da se k sklepu misli predramljenih Slovincov na gore od vlastencev priporočani pravopis spodobno okrenem, postavim ta izustek tujca, slovečega jezikoslovca G. Dr. J. W. Eichhoff „bibliothekar der Königin der Franzosen“ pravi v svojem imenitnem delu: „Parallele des langues de l'Europe et de l'Inde ... Paris 1836“: Im 9. Jahrhundert der gewöhnlichen Zeitrechnung erfand der Mönch Cyrillus für die Slaven ein ganz dem griechischen nachgebildetes Alphabet, welches aber alle nöthigen Zeichen mit enthält, um die mannigfaltigen Laute ihrer Sprache zu bezeichnen. Diesen sinnreichen Zusätzen, welche später von den Serben vermehrt worden sind, verdankt dieses Alphabet den Vorzug, dass es noch jetzt das reichste in Europa ist: es hat einen Reichthum, durch welchen es bloss dem Indischen (Sanskrit) nachsteht, und dessen Wichtigkeit unbestreitbar ist. Vvod tega pohvaljenega, občinskega pravopisa bode svetu golemo čudo razodel, da si je Slavjanstvo bolje po pisu kot govoru v toliko razupiti razliki grešanega, učenega ali knižkega Slavjanskega jezika — pogodbe naše vzajmne narodnosti in omikanosti: brez kteru dveju nam obstoja na dolgo ne bo.

Austrijsko Cesarstvo.

Slovenska dežela.

- i - Pisma iz Vipave nam povejo, de so Vipauci, to je Teržani 15. dan Susca provlepo obhajali.

Že pred ta večer je muzka ondošne narodne straže skozi cel terg igrala, ravno tako zutrej 15. Susca že ob 5. uri, in je tako opomnila vsakiga, de se ta dan kaj posebniga obhaja. Ob 9 zutrej 15. Susca se je zbrala narodna straža pred gradom, in je šla od ondot z muzko inu raspetim banderjam k farni cerkvi, ker je bla velka maša inu potem zahvalna pesem. Med mašo so stražniki strelali, in možnarji na starim gradu pokali, de se je po celi dolini razlegalo.

Popoldne ob 2 so v čast dneva začeli stražniki u tarčo strelati, ktero veselje je skor da noči terpelo. Muzka je sdraven igrala.

Potem, okoli 8 ure zvečer, je še enkrat muzka po tergu igrala. Z njo je šla velika množca ljudi inu stražnikov, kteri so kričali iz celiga gerla: Vivat, vivat, inu okne belehtat. U enim hipi so bile hiše več del razsvetlene, inu gotovo je, de je terško razsvetljenje

prostovoljno blo, zakaj, kter ni sveče na oknu postavil, mu jih je množca pobila. Ni ji blo zameriti, ker je bila pijana od veselja, de smo že vender enkrat ustavo dobili, in z njo vred tudi postavo za odškodvanje gruntnih gospok, ktera je gotovo Teržanam posebno dobro dopadla. Skozi obnašanje 15. Susca so Teržani skazali, de so prav dobri državlani, in de jih prav dober duh vlada. Toko je prav, Bog jim daj srečo.

Iz Gorice. Slednje dni Susca so bile na tukajšnim normalnim učiliši očitne poskusnje. Naši Slovenci so se posebno obnesli. Pa komu tičejo zasluge tega slavniga obnašanja? Z veseljem imenujem gospoda Budava, kateheta nemških šol. Ga ni moža, ki bi znal bolj od njega voditi predrago mladost. Pri celim skusi iz veroznanstva se ni drugači ko slovenski govorilo. Je bilo veselje poslušati, kako urno so otroci na vsako vprašanje al iz keršanskiga nauka, al iz svetiga pisma, al iz evangelja v maternim jeziki odgovor dajali. Po takim dobro seme, ki ga je gospod Budav, spoznavši svoj visoki poklic, sejaj, gotovo ni padlo na suho skalo, temoč v rodno zemljo, kjer se bo koreninilo, in blagonosno klilo.

Drugič moram imenovati gospoda Zimciča in Leonardiča, učitelja nemško-slovenskih šol. Marljivo sta se ta gospoda, gledaje vedno na namen uka, z učenci trudila; slovensko slovnico sta jim poleg nemške razkladala, in nemške reči, kar je bilo mogoče, poslovenila, berilo je bilo večidel slovensko. Pa se je tudi vidlo, kaj se pravi, se z otroci v šoli po domače in v jeziki pogovarjati, kateriga so se na maternih persih učili, se je vidlo, de se otrokam materni jezik bolj perleže, ni bilo slišati le nepremišljeniga klepetanja, kakor de bi kolovrat sukal, ampak otroci so dokazali, de razumejo, kar so odgovorili in brali. Kdor meni, de naš jezik je terd in hrebav, naj gre poslušati gladko branje naših Slovincov, in bo družiga prepričan.

Ako bi šlo tako naprej, bi se ne slišalo povsod pritožb: de naši učenci, ko zapuste modroslovke šole, ne znajo ne nemškiga, ne laškiga, ne slovenskiga, in ako je res, kar nas modroslovje uči, de jezik je potreben k umevanju (Denken), bi se ne moglo več terditi: de naša mladost cel ta čas ni nič mislila, temoč z praznimi rečmi je le pamet (Gedächtniss) urila. — Živila Zimcič in Leonardič! slava Budavu! takih mož je nam treba.

A. V.

(Iz spisa Teržaškiga slavjanskiga društva.) Razni časopisi so že od našiga društva kaj govorili. Hočemo le nam nar bližnjih opomniti. Teržaški nemški časopis „Svobodni ladjostoj“ (Der Freihafen von Triest) v svojimu, o priložnosti razglašala našiga oznanila od 20. Nov. 2838, 6. listu od 17. Decembra 1948, tako le piše: „Nagib nas pelje, nam v razglasenje podano oznanilo slavjanskiga društva z nekterim besedami našiga ravnoserčniga sočutja spremiti. Osnovo slavjanskiga društva v Terstu smo z veseljam pozdravili in bomo njega izgovorjene vodila in namena z živim sočutjem podperali. Slavjani so tista velika družina avstrijskiga cesarstva, katera se je v viharju zadniga časa nar zvestejši ustavniga vtadarstva deržala, ino mi moramo reči, tajisto pogube rešila. Naj se tedaj slavjansko društvo svojih pravil terdno derži, naj vsi njegovi nameni, kateri so tudi z našimi v opčjim cilu: edino mogočno avstrijsko cesarstvo sklepajo, serčne nasledke imajo. Avstrijski vitezi: Radecki in Jelačić naj jim bodo vselej v izgled, in njih duh vsim Slavjanam v nepremakljivo vodilo“ itd. Tako pišejo učeni, zvedeni nemški možje. Mnogi drugi časopisi so tudi svojo radost ob oživljenju slavjanskiga društva v poglavitim mestu jadranskiga primorja razodeli. Nasproti pa smo morali v nemških Ljubljanskih novicah in v časopisu Slavische Central-Blätter sostavk brati, v katerim neki pisave iz Tersta,

in kar se nam dozdeva, naš slovenski domorodec, govori, de je naše Slavjansko društvo v svoji sedajni osnovi neperkladno in ne ljuprijetno (unpraktisch und unpopulär). Še hujsi se nas loti neki teržaški časopis taljanskiga jezika, kateriga so poprej vlačugarji po ulicah okoli prodajali in ljudem vsilili, kater se pa zdaj odkar mu je poglavarstvo oznanilo od 1. Januarja 1849. št. 5073 tisto dobičkarijo zatvorilo, v svojim kotičku deržati in na kupce svojih listov čakati mora, za to pa tudi svoj žolc na vse kraje razliva. Tisti časopis, imenovan Il Costituzionale govori v svojemu 30. listu 4. Februarja: De taljansko-teržaško društvo (Società Triestina) katera je v Kortovimu gledališu (teatro Corti) svoje zборе deržalo, nikakoršniga znamenja svojiga živetja več od sebe ne da, de pa nasproti Slavjansko društvo ako ravno še dost ljudem neznano, že tri sto udov ima. Pa nic strahu! govori naprej; Teržčanam ni treba posebnih shodiš, ker se povsod najdejo, na cesti, na tergu, v kavarnicah, v gledališah, v erikvah, v gostivnicah, na sprehodih in po vsih krajih. Slavjani pa čutijo potrebo s posebno iznajdenim zvezkami združiti se, priznavši tako na tihama, de niso tu doma, in de morajo imeti kakšni posebno odločen kraj, v katerim bi svoje sorojake iskali. De jih je tri sto, pravi gospod Constitutional, kaže, de jih več Slavjanov v Terstu ni, ali pa, de so vsi drugi že popolno potaljančeni, al prav blizo potaljančeni biti. Tudi še nekaj od životne moči (forze materiali) kvasi, če bi se mogla vpotrebovati.

Ne bomo se nigdar poganjali s protivnim časopisami, in ne mislimo se ne v nemških ne v taljanskih časopisih o nam ali sploh slavjanskemu narodu sovražnih sestavkih prepirati. Pa dolžni se vonder čutimo, našim dragim družbenikom pokazati, de ne spimo in de vemo nam protivne spiske po vrednosti ceniti; zato mislimo odslej v našimu mesečnimu, in če bo moč še bolj pogostnimu časopisu z našim družbenikami o takih slavjanskemu narodu protivnih zadevah kaj po domače pomeniti se.

Kar zgora imenovani nemški sestavk zadene, mislimo, de bodo naši družbeniki že iz perviga razdelka tega dokaza od iskreniga sočutja vsih v mestu, v mestnimu okrožju, v celimu jadranskemu primorju in tudi v doljnih krajih živčih Slavjanov do našiga društva prepričani; nimamo tedaj o tem kaj več govoriti, in nadjamo se, de se bo tudi pisave tistiga sestavka, naš mladi še premalo zvedeni domorodec, zanaprej o presojenju našiga živetja kaj bolj pazljivo obnašal. Kar pa Constitutional, kaj hočemo o temu govoriti? Kaj ne vidi vsaki človek zdrave pameti, de brezumnejši mazarije je ni, kakor je tisti sestavk v 30. listu. Iz kakšnih udov obstoji nek velika družina krasniga teržaškiga mesta? Ali so, mora biti, le nasledniki tistih trediš cesadiš*) prebivavci v Terstu? Ako bi ta bila, ne bi se bilo Terst v tak veliko blagovito in krasno mesto nigdar povzdignilo, ostalo bi bilo majhino, nevažno mestice, svoj ladjo-staj s peskam, prodam, kamenjam in blatam zasuto, lepo zdaj s krasnim poslopjam zastavlene ulice z bičjam, terstjam in močverno travo zarašene. Slovenci iz bližniga okrožja in stari lastniki teržaških tal so se nar prvi za njimi drugi Slovenci, bližni Taljani, Nemci; Francozje, Britanci, Gerki, Armenci, in iz vsih dežel pridobljivosti vdani Abrahamovi sinovi — vsi so se v Terstu naselili, vsi so po raz-

*) Po pravlici starih Teržanov izvirajo teržaški plemenitniki (patricijari) od trinajst hiš, katere so prvi neselniki v Terstu postavili. Tega ne dvomimo. Pa kdo so bili tisti prvi naselniki? Slovenci iz bližne okolice, ki so zarad ribštva in solnarije najprej bajte ob morju med terstjam in bičjam postavili, poznej pa oblagoviteni hiše sozidali, in seliše Terst imenovali. Terst je stariši ime, kakor vsa nekdanja mogočnost Rimljanov, in zastojna se gospod Kandler trudi, v svoji dogodivšini Tersta (Storja di Trieste. Maggio 1848) dokazati, de je Terst od latinskih besed Ter-egestum svoje ime dobil.

nih svojih namenih in opravih tu doma, in vsim tim narodom, ne more se reč, katerim več ali manje, ima Terst svojo povzdigo, svoje cvetenje, svojo krasnost zahvaliti. Osebe vsih teh narodov se enako starinskim Teržčanam, če jih je še kaj, tudi na cesti, na tergu in v drugih opčjih krajih najdejo. Pa posebni nameni, posebne opravila, tudi posebne shodiša terjajo; tergovci se najdejo v tergoskimu zboru (borsa) zdravniki v likarnicah, duhovni v žagradu itd. In tako imamo tudi mi, Slavjansko društvo, naše posebno shodiše. Pa ne deržimo somena, ne obhajamo godiša (sagre), ne stavimo smrekice in bandera iz oknj našiga staniša, de bi vsa derhal k nam dohajala. Izverstni možje, naj si bodo v gosposki al kmečki suknji, kateri s svojo iskreno rodoljubnostjo, s svojim vednostim in z drugo sposobnostjo naše namene podperati žele, to so naši družbeniki. Pa tisti v Terstu živčih Slavjani, katerim se naše društvo znano ni, al kateri po svojim nagibu našiga društva deležni biti ne zamorejo, vonder se niso nikakor potaljančeni; o tem se Constitutional strašno moti. Slavjani so z dušo in telesam! In tri sto udov slavjanskiga društva se pisave Constitutional boji? ker bravam kliče: niente paura! Kdo se ima bati? Ne tisti ki se zložno prizadevajo ustavne pravice svojimu narodu ohraniti, in edino mogočno avstrijsko cesarstvo z vso svojo dušno in životno močjo podperati, temuč tisti, kateri le razpertije med raznimi narodami naše deržave, in razpad našiga cesarstva išejo. Prizadevanje prednikov tistiga društva, ki se je v Kortovim gledališu shajal, in pisavci Constitutional in drugih njemu enacih časopisov, slepih al podkupljenih prijateljev taljanskih puntarjev, in tistiga sosedniga mesta, ki v sredi svojiga blata čepi, in bi bilo tak rado nad Terstam gospodovalo — tistih gospodov prizadevanje je bilo med Marcam in Novembram 1848 vse drugačno, kakor nam zdaj, odkar je avstrijsko vladarstvo krepko na noge stopilo, hinaučiti hočejo. Slavjani pa so bili vselej enakih misli ob obstoju nerazdeljiviga ustavno slobodniga avstrijskiga cesarstva in obvarvanja presvitliga Habsburg-Lorenskiga prestola. In pravila in vodila Slavjanskiga društva se operajo na cesarski ukaz 15. Marca — na prvi razglas sedajniga ministerstva od 27. Novembra — in na izrek ministra notrajnih zadev od 18. Decembra 1848. Te porošstva so naša dušna in životna moč, in ne potrebujemo druge životne moči. Constitutional pa od životne moči kvanta. Kaj misli nek nam groziti, nas strašiti? Materialna moč! Ali ne ve, koliko materialne moči so Slavjani na Taljanskim, v Beču, in na Madžarskim skazali? In ako bi je v Terstu, v jadranskim primorju treba bilo — zadost o tem.

Česka dežela.

* V Nar. Nov. oznani predsednikov namestnik akad. bravniiga in govorniga društva v Pragi, de se bodo po praznikih zopet prednašali razni predmeti. Brali bodo v njem gg. Dr. Springer od Góthoviga Fausta po nemško, Kopp čez rokopiš Kralodvorski po česko, prof. Kaubek od lepoznanstvih umetnost Slavjanov po česko in Ruppert od Husitisma po nemško. —

Zavoljo tega razglasa od Turinskiga laško-slavjanskiga društva na Slavjane je deržavni besednik ali zagovornik Novine Slov. Lipe, das Abendblatt in Konstituzionelles Blatt in Böhmen tožil, zraven pa vrednike berž zapreti pustil.

Odbor Slovanske Lipe je bil sklenil, de bodo Nov. Slov. Lipe nehale, v dvugi seji (4. t. m.) pa je ta sklep popravil, in prihodnimu velkimu zboru (9. t. m.) razsodbo prepuštil, ali ima društveni časopis jenjati ali ne. —

Ogerska dežela.

Dunajske novine povedo naprej, de je 2. t. m. Komarnska terdnjava ožeje obdana in obstreljana bila. —

Vindišgrec je zopet pri armadi okoli Tisa, in ostane vikši general in vojskovodja. —

Obrist Momula je 1. Maliga Travnja pri Kamenici zraven Petrovaradina madžarske puntarje, ki so iz imenovane terdnjave priderli bili, razbil in razgnal. Boj je terpel od 9. zjutra do 1 popoldne.

V Budapešti 4. Maliga Travnja. Brigada od armade bana Jelačića je včeraj na poti proti Jaštereni na sovražno trumo zadela in če prav je sovražnikov več bilo, berž se jih lotila, jih razgnala in 17 štukov jim odvzela. To je začetek napada, ki bo z dokončanjem puntarjev jenjal. Fml. Vrbna.

Tudi pri Szecsö je Ban Madžare namlatil in jim 14 štukov odvzel.

Ban je vkazal, de se kardelo dalmatinskih pandurov nabere, ki bode posadko Dunajsko pomnožilo. — Iz vseh dežela se bodo vojaki na Ogersko poslali; Radecki odpusti nekaj konjikov in generala Hesa in Benedeka.

Ptuje dežele.

Nemška. Pruski kralj je poslancam Frankobrodskiga zbora, ki so mu sklep naznanili, de mu Nemci cesarsko krono izroče, odgovoril, de ga le ta sklep močno časti. Nemški zbor, je rekel, se je na me nar bolj zanesel, kjer velja, edinost in moč Nemčije vterditi. To njegovo zaupanje je častno; izrecite mu mojo zahvalo. Pripravljen sem, z djanjem pokazati, de se možje niso goljufali, ki so se na mojo vdanost, na mojo zvestobo, na mojo ljubezen do celotne nemške domovine zanesli. To de, reče daleč, edinosti nemške bi ne podpiral, če bi hotel z žalenjem svetih pravic in mojih popred izrečenih in slovesnih obljub brez slobodniga privoljenja kronanih glavarjev, knezov in svobodnih nemških mest sklep storiti, iz kteriga bi se za nje in za od njih vladane nemške narode narvažniši nasledki vdali. Na vladarstvih posameznih nemških deržav bo zdaj ležalo, v vkupnim posvetvanju pretresti, ali se ustava Frankobrodskiga za posameznim in celotini prileže, ali mi bodo zaupane pravice pomočke dale, z močno roko, kakor le to tak poklic od mene tirja, osodo velike Nemčije voditi in nade njenih narodov izpolniti.

Na celim Pruskim so bili ti poslanci z velikim veseljem sprijeti, in kralj jih je k kosilu povabil.

Pruski kralj je na nemške dvore pismo poslal, v kterim oznani, de čast nemškiga cesarja prevzame, če so nemški vladarji zadovoljni, de tudi za zdaj namesto Nadvojvoda Joana to čast rad opravlja in de je sklenil, na čelo nemške zvezne deržave (Bundesstaat) se postaviti, k kateri vsaka nemška deržava pristopi, če hoče.

Laška. Sardinski kralj je zdaj deržavni zbor čisto razpuštil in obljubil, v prihodnjim razglasu nove volitve razpisati.

Med Sicilio in Neapolitanci se je zopet boj pričel; Neapolitanci so jeli Palermo bombardirati.

V Rimu je še vedno rogovilenje republikancov, kakor tudi v Florenci.

Nj. Velikanstvo nas cesar je podelil Poljnimu maršalu grofu Radeckimu red zlatiga runa.

Kakor je bilo že povedano, so se bli Brešjani spuntali, tako de se je moglo mesto bombardirati in z napadam vzeti, kar se je 31. Suša in prvi dan t. m. zgodilo z brigado grifa Nužana; vendar je bil tudi f. m. l. Hajnau zraven; več hiš se je bilo vnelo; Hajnav je naložil puntarskimu mestu za pokoro 2 milijona gold. in je vse puntarje ki so bili z orožjem v roki prijeli, vstreliti pustil. Od naših je padlo 5 oficirjev, in 80 vojakov.

Na Danskim se je vojska pričela: Danci so Holstajnarje prepahili in Gravenstein oblegli, tudi v Šlezvik so 2 mil od Haderlebna.

Nepolitiški del.

Tolazba.

V tamo zavidljiv oblak
Mlado solnce nam zakriva,
Črna megla gnusi zrak
In na zemljo ploho zliva.

Lipo stresa spet vihar,
In ozeble vrhe zvija,
Divji grom in strele žar
Delo ljudskih rok razbija.

Vroč zazeljeni cvet,
Naših src veselo upe,
Spet zaduša burje led,
Razsipaje svoje strupe.

V logu ptičice molče
Ostrašene od viharja,
In pobešajo glavé,
Kar ognjeni grom udarja.

Pa vihar se vpokoji,
Večno ne udarja strela,
Črn oblak se razdeli,
In spet luč posije bela.

In živejše dihne vse,
Slaje zažgolijo tice,
Lipa širje se prostre,
Lepše klijeje cvetlice.

Toraj, bratje! žal na stran,
Naj si še tako vihari;
Lepši je po gromu dan,
Bolj za tamo solnce žari.

Podgorski.

Zlata deklica, ali začaran kralj.

Enkrat je bil imeniten gospod, ki je imel tri hčere. Vse so bile zelo zale, nar mlajši pa nar zalši. Zlata zvezda se ji je iz čela lesketala. V gradu, kjer so stanovale, je bila prav velika soba. Žive duše imeniten gospod v to sobo ni pustil, in še clo svojim hčeram oestro prepovedal v vanjo iti. Sedem tašk je na durih viselo, in ključ je sam gospod čez dan vedno pri sebi nosil; po noči pa pod svoje zglatve shranoval. Pergodi se pa, de ključ enkrat doma pozabi, ko se na daljno pot poda. Ko hčerka, ki je imela zlato zvezdo v čeli, očetovo posteljo postilja, jih najde in vesela z njimi k sestram priskače. Radovedne hčerke brez odlašanja duri odprejo in v sobo švignejo. V sobi pa ni bilo družiga, kakor same knjige katere nekoliko časa pregledujejo. Ko vse pregledajo, se stegne zlata deklica po eno knjigo, jo odpre in zagleda v njej tri prav lepe bele volkove načrtane. Take lepote je bil eden med njimi, de se ona na prvi pogled vanj zaljubi. Potem se spet iz sobe vernejo, duri zaprejo in ključ na svoje mesto spravijo.

Alj gospod se ni bil dalje, ko ključ pogreši. Groza ga prepade in urno se ponje verne. Ko domu pride in svojo zlato hčerko vso spremenjeno najde, koj spozna, kaj de se je zgodilo in se silno prestraši. Za trepetno roko jo prime in prijazno popraša: „Oj ljuba, zlata hčerka, gotovo, ti si v začarani sobi bila!“ Hčerka mu vse na tanjko pove. On pa zelo žalosten jame: „Oj ti nesrečna, kaj si storila! Beli volk, v kateriga si se zaljubila, je začaran kralj. Ko se bo noč naredila, bo on po tebe prišel, in jez te ne bom nikdar več vidil; rešiti te več ne zamorem. V nar lepši obleko se napravi, in ko boš vidila sonce za gore iti, in Velki voz na nebu zalesketati, stopi gor na sivo skalo in čakaj svoje nepremeljive osode.“ To ji reče tužen oče in jo trikrat na čelo poljubi.

In preden je sonce za goro, že stoji mlada hčerka v nar lepši obleki v belih linah in se ozira po Velkim vozu. Na čelu se ji sveti zlata zvezda, čez belo lice pa se ji solze vdirajo in kapljejo na sivo skalo. In ko na nebu zalesketi Velki voz, grozno prituli beli volk, vzame trepetno deklico na herbet, in zadovoljen z njo preleti široke dobrane in ravne polja, zelene loge in tamne gaje, in preplava dereče reke. Ze je petelinovo petje prihod beliga dneva oznanovalo, ko jo čez strašne pečine v razvaline podertiga grada prinese. Tuki se vstanovi in zlato deklico na mehko posteljo položi.

Ko se zlata deklica iz spanja prebudi, jo beli volk prijazno nagovori: „Oj zlata deklica, ne bodi tužna, oj nikar! ti boš mene rešila!

Čuj in dobro pazi, kar ti povem: Čez tri dni bo tri leta, kar me volčja koža pokriva. Bil sim kralj Nikolozemski, nar gorši mladenič, nar srečniši pod soncam, vse me je čislalo, vse ljubilo, vse se mi uklanjalo. Samo ena črna čarovnica, mi je sreče zavidljiva bila. Pri bistrimu studencu sim enkrat zaspal, in polna kupa vode, ki sim jo natočil, je poleg mene stala. V temu se približa tista črna čarovnica, in dene v mojo kupo začaraniga graha. Jez, zbudi se, nisim nič hudiga mislil, in ker sim bil zejin, sim naglo kupo izpraznil, pa per ti priči me volčja koža obrase. Zvedil sim poznej kako se je vse to zgodilo, de je tista čarovnica že svojo plačilo prišla, de cela dežela po meni žaluje, in de je v silno stari knjigi prerokovano, de me bo deklica z zlato zvezdo v čeli rešila. Zatorej zakuri tri dni zaredama prav zlo v peči, in kadar bo nar bolj gorelo, mene pokliči. Jez bom v ogenj planil, ti pa naglo pokrov za mano zapri. Samo to te prosim, o obljubi mi, de ne boš v peč pogledala, dokler bom jez noter. In ona mu vse obljubi. In zlata deklica koj prvi dan v peči zlo zakuri, in ko je nar bolj gorelo, pokliče beliga volka. Ta v ogenj plane, in ona za njim pokrov zapre. Rada bi bila v peč pogledala, pa se je bala, in zlo jo je skerbelo, posebno ker beliga volka dolgo iz peči ni bilo. Nemirno se krog peči sprehaja, kar beli volk vun skoči, ki je bil že nekoliko človeku podoben. Pred njo se vleže, se ji lepo zahvali in jo prosi, de bi drugo jutro še bolj zakurila. In de bi v peč ne pogledala.

Ko pride drugo jutro še bolj zakuri, in ko je nar bolj gorelo, pokliče beliga volka. Ta v ogenj plane, ona pa za njim pokrov zapre. Rada bi bila v peč pogledala, pa se je bala, in zlo jo je skerbelo, posebno ker beliga volka iz peči še dalj kakor pred ta dan ni bilo. Že je hotla za pokrov prijeti, kar na enkrat beli volk iz peči skoči, ki je bil že zlo človeku podoben. Pred njo na kolena pade se ji lepo zahvali, in jo mlo prosi de bi drugo jutro še bolj zakurila, in pa de bi v peč ne pogledala.

Ko pride tretje jutro še bolj zakuri, in ko je nar bolj gorelo pokliče beliga volka. Ta v ogenj plane, ona pa za njim pokrov zapre. Rada bi bila v peč pogledala, pa se je bala, in zlo jo je skerbelo, posebno ker beliga volka iz peči kar več biti ni hotlo. Dolgo čaka in čaka, in ker ga le ni bilo, jame mlo jokati in misli, de je v ognju zgorel. Gre in odderza pokrov, kar lep mladenič iz ognja skoči, jo mlo, in žalostno pogleda in reče: „Oj zlata deklica, kaj si naredila! Jez sim rešen, ti me boš pa dolgo iskala in zlo veliko zame terpela, preden me boš najdla. Ko to izreče, ji spred oči zgine.

Ona pa jame mlo jokati, ga skerbno povsod iše, pa ga več ne najde. Na pot se poda čez ravno polje in čez hribe. Gre in gre zmirej naprej. Ko noč postane spleza na visok Javor, se ozira okrog in vidi blizo hoste luč. Gre h koči, kjer je vidila luč in poterka na duri. V koči se žena oglasi: „kdo je?“ Zlata deklica vse pove in prosi, de bi jo čez noč pod streho vzeli. Žena v koči pa odgovori: Oj zlata deklica, pojdi, pojdi dalej! Moj mož je Burja, če te tuki dobi, ko pride domu te bo stergal v prah in pepel. Deklica pa le prosi in se nič ne boji. Žena ji kočjo odpre, ji pod klop posteljo postelje in reče: „Oj zlata deklica! ko pride moj mož domu, in po koči roji in razsaja, ti pa le tiho bodi.“ Jutro pa pred belim dnevom vstani, in krog in krog kočje vse pometi, de moj mož ne bo mogel vun. Ona ji vse obljubi. Kmalu potem pride Burja domu. Silno roji in razsaja in vpije: „Keršeno meso diši!“ Žena ga tolaži, deklica je pa le tiho.

(Konec sledi.)

Knjiga splošnih deržavljanskih postav.

§. 225.

Če kako nepremakljivo blago maloletniga v drugi deželi ali celo v kaki vunajni deržavi leži; mora varstvena oblast redno sodnico druge dežele ali vunajne deržave za popis in cenitvo in izročenje taistih prositi, ti sodnici pa postavljene oskerbnika za tisto blago prepustiti.

§. 226.

Če nepremakljivo blago v ravno taisti deželi, pa pod drugo oblastjo leži, gredo sicer ti vse pravice, ki blago zadevajo; torej tudi

popisovanje in cenitva; vender pa mora ona varstveni oblasti na terjanje ne samo prepis taistih podati: ampak tudi varhu prosto oskerbljenje blaga prepustiti, brez de bi si čez njega varstvine djanja nekako sodništvo prilastila.

§. 227.

Tiste premakljive reči, ki se na kakim nepremakljivim blagu znajdejo, de stanovitno na taistim ostanejo, se imajo za del tega blaga; vse druge premakljive reči, tudi dolžne pisma in clo istenge, ki na nepremakljivim blagu tičijo, gredo pod varstveno sodništvo.

§. 228.

Kakor hitro varh ali oskerbnik premoženje prevzame, ga ima z vso pazljivostjo pošteniga in marljiviga gospodarja oskerbovati in za svoje zadolženje odgovor dati.

§. 229.

Juveli, druge dragotine in dolžne pisma pridejo, kakor tudi vse važne pisma v sodniško shrambo; od prvih dobi varh zaznamnik od poslednjih prepise, ki so mu za njegovo rabo potrebne.

§. 230.

Gotovine ima le toliko v rokah varha ostati, kolikor je za izrejo sirote in za redno opravilo gospodarstva potrebno, ostalo se mora oberniti posebno v izplačilo dolgov, če so, ali v kako drugo koristno rabo, in če se nobena koristniša raba ne poda, na obresti v javnih denarnicah ali z postavno gotovostjo tudi pri privatnih osebah naložiti. Gotovost je pa le takrat postavna, če se z zagotavljenjem po uštevju sprednjih nalog, če je ktera, hiša čez polovico, kmetija ali zemljiše pa čez dve tretjini svoje prave vrednosti ne obloži.

§. 231.

Ostalo premakljivo premoženje, kteriga ni treba ne za rabo maloletniga, ne v spomin rodovine, ali po ukazu očeta hraniti, in ki se drugači koristno oberniti ne more, se mora sploh na očitni dražbi prodati. Hišna oprava se zamore staršem in sodedičem za sodniški cenitvini kup prosto prepustiti. Reči, ki se pri očitni dražbi niso prodale, zamore varh z dovoljenjem varstvine sodnice tudi pod cenitveni kup prodati.

Kaj je Katekizem?

„Katekizem je poduk v kersansko-katoliškem nauku; tako se tudi sploh imenujejo bukve, v kterih se ta nauk najde.“ To zaznavo od Katekizma nam dajo bukve za šole, v kterih je kersanski-katoliški nauk za otroke, in to zaznavo ali zapopadik smo dosihmal Slovenci od Katekizma imeli. Pa kako je moglo pobožne ušesa zaboleti, kdor je v perkladnim listu k Novicam naznanjene bukve pod tem le naslovom bral: „Katekizem, kteri uči presiče plemeniti, rediti“ itd. Častljivo ime „Katekizem“ in presiči — joj, kako gerdo to po ušesih zvoni!!!

Zgodnja Danica.

Südslavische Zeitung

erscheint (deutsch) in Agram seit dem neuen Jahre und ist das Organ der südslavischen Gesamtinteressen den Nachbarvölkern und dem Auslande gegenüber; sie bespricht und erläutert in leitenden Artikeln die Angelegenheiten und Tendenzen der Südslaven, theilt übersichtliche Auszüge aus allen südslavischen — kroatischen, serbischen, slovenischen (steirischen und krainischen) und dalmatinischen — Journalen mit, und bringt schnelle und verlässliche Correspondenzen von allen wichtigen Punkten der südslavischen Länder. Ihr Standpunkt ist der slavisch-freisinnige; sie genießt, wie alle kroatischen und serbischen Blätter, vollständige Pressfreiheit. — Pränumeration auf das II. Quartal der „Südslavischen Zeitung“ (vom 1. April bis Ende Juni 1849); beträgt 2 fl. 35 kr. CMz., und wolle direkt an die Expedition der „Südslavischen Zeitung“ in Agram unfrankirt, mit der ausdrücklichen Angabe: „Zeitungsgelder“ auf der Aussenseite des Couverts, eingesendet werden.

Auch wird bei allen löbl. Postämtern Pränumeration auf die „Südslavische Zeitung“ angenommen. Die „Südslav. Ztg.“ erscheint wöchentlich dreimal in Gross-Folio-Format.